

POLDERGRAAN

Groenbemesters 2020

Teeltdoel & zaaitijdstip

Groenbemester keuze

Zaaien en telen

Wet- en regelgeving

WWW.POLDERGRAAN.NL

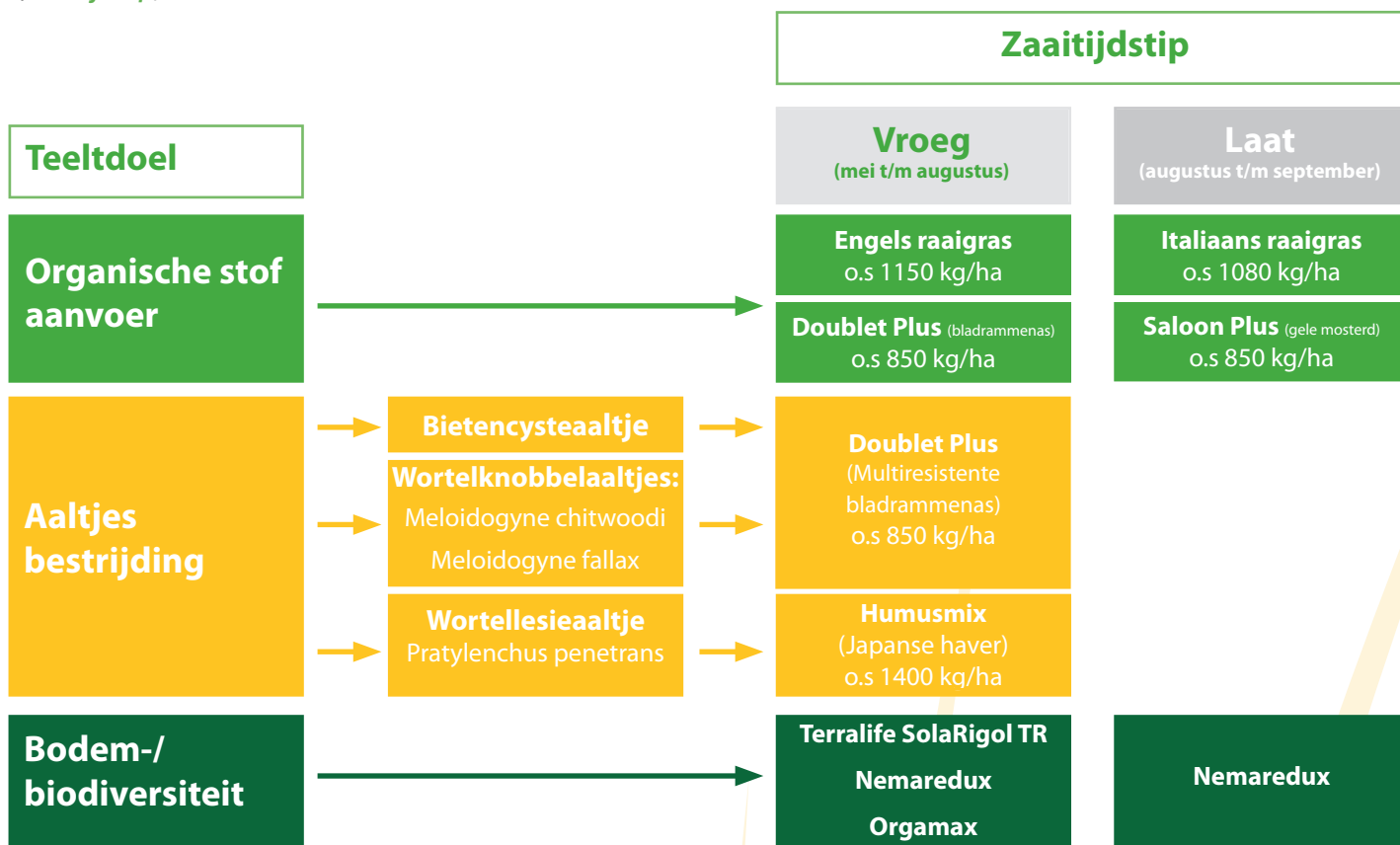

Groenbemesters: Voor een gezonde bodem

Groenbemesters leveren een belangrijke bijdrage aan het verbeteren en voeden van uw bodem door organische stof aanvoer, structuurverbetering en het bestrijden van schadelijke-aaltjes. Daarmee zijn groenbemesters een essentiële “teelt” binnen het bouwplan en de basis voor volgend seizoen.

Met het zaaien van een groenbemester geeft u daarnaast invulling aan de vergroeningseisen vanuit het GLB.

De keuze voor een groenbemester hangt sterk af van het **perceel**, uw **teeltdoel** en in welke periode u gaat zaaien (**zaaitijdstip**).

Overzicht groenbemesters

Soort	Samenstelling	Zaazaad hoeveelheid	Zaai periode	Levering organische stof	Mate van vorst-gevoeligheid	N-gift	Kosten per ha	Opmerkingen
Engels raagras	100% Engels raagras tetra	25 kg/ha	Mei-aug	1150 kg/ha	vrij weinig	60 kg/ha	± € 65	Let op bij zaai op lichte gronden (i.v.m. vrijlevende aaltjes)
Italiaans raagras	100% Italiaans raagras tetra	25 kg/ha	Mei-sept	1080 kg/ha	vrij weinig	60 kg/ha	± € 65	Let op bij zaai op lichte gronden (i.v.m. vrijlevende aaltjes)
Doublet Plus	97% BCA1 multi-resistente bladrammenas 3% Zwaardherik	20 kg/ha	Mei-aug	850 kg/ha	sterk	60 kg/ha	± € 82	
Saloon Plus	97% Saloon gele mosterd 3% Bladrammenas	20 kg/ha	Aug-sept	850 kg/ha	sterk	60 kg/ha	± € 55	Let op bij zaai op lichte gronden (i.v.m. vrijlevende aaltjes)
Humusmix	97% Japanse haver 3% Engels raagras	60-80 kg/ha	Mei-aug	1400 kg/ha	sterk	60 kg/ha	± € 115 - 155	Geschikt voor zwaardere gronden van >20% afslibbaar
Terralife SolaRigol TR	6% Alexandrijnse klaver, 2% Ethiopische mosterd, 1% deder, 7% vlas, 15% niger, 20% Japanse haver, 14% bladrammenas Deepstill TR en 35% zomerwikken	35 kg/ha	Mei-half aug		enigzins	60 kg/ha	± € 105	Geschikt voor zwaardere gronden van >20% afslibbaar
Nemaredux	65% Doublet bladrammenas 25% facelia 10% Trio zwaardherik	15-18 kg/ha	Juni-half sept		enigzins	60 kg/ha	± € 70 - 80	
Orgamax	50% Zonnebloemen 35% Japanse haver 15% Gele mosterd	20 kg/ha	Juni-begin aug	1400 kg/ha	sterk	60 kg/ha	± € 60	Geschikt voor zwaardere gronden van >20% afslibbaar

MET PASSIE VOOR GEWASSEN

Bodem- en biodiversiteit = Mengsel

Groenbemester mengsels kunnen zowel bovengronds als ondergronds de biodiversiteit versterken.

De verschillende componenten zorgen ervoor dat de bodem goed wordt doorworteld. Daarnaast zorgen ze voor vastlegging van mineralen en stimuleren ze het bodemleven.

Bovengronds zijn mengsels door hun diverse samenstelling aantrekkelijk voor insecten en geven de mengsels een positieve uitstraling.

Onderstaand een selectie van onze groenbemestermengsels.

Terralife SolaRigol TR	Nemaredux	Orgamax
De verschillende componenten in het mengsel zorgen voor een goede doorworteling op verschillende dieptes. De vlinderbloemigen in het mengsel zorgen daarnaast voor stikstof vastlegging.	Mengsel bestaat uit multi-resistente bladrammenas, phacelia en zwaardherik. Dit mengsel is zo samengesteld dat het weinig tot geen vermeerdering van aaltjes geeft.	Orgamax bestaat voor 50% uit zonnebloemen en levert veel organische stof (1400 kg/ha).

Andere mengsels van bv. DSV en Limagrain zijn op aanvraag leverbaar.

Organische stof aanvoer

Een belangrijke reden om groenbemesters te telen is voor de aanvoer van organische stof.

Wanneer er geen problemen met aaltjes zijn op een perceel kies dan voor raaigras (*Engels of Italiaans*). Deze groenbemester heeft een **lage kostprijs** per hectare met een hoge aanvoer van organische stof.

Zaai Engels raaigras aan het begin van het seizoen (*t/m augustus*). Kies na augustus voor Italiaans raaigras.

Bijkomend voordeel is dat wortelknucruiden in een gras-groenbemester goed kunnen worden bestreden.

Naast gras kan er voor de aanvoer van organische stof ook worden gekozen voor bladrammenas en gele mosterd.

Wat te doen bij schadelijke-aaltjes?

Bij de keuze voor een groenbemester is de aaltjessituatie op het perceel een belangrijk uitgangspunt.

Wortelknobbelaaltje (*Meloidogyne chitwoodi* en *fallax*)

Met name op lichtere gronden. Schade in vrijwel alle teelten.

✓ Veilige groenbemesters:	X Niet veilige groenbemesters:
Multiresistente bladrammenas (o.a. Doublet Plus).	Gele, bruine en Ethiopische mosterd, klavers, wikkens en Japanse haver.

Wortellesieaaltje (*pratylenchus penetrans*)

Op lichte gronden. Schade in aardappelen, uien, maïs, peen, erwten, bonen en bloembollen.

✓ Veilige groenbemesters:	X Niet veilige groenbemesters:
Japanse haver (<i>Humusmix</i>) en Tagetes (<i>afrikaantjes</i>).	Bladrammenas, mosterd, grassen, phacelia, witte klaver en rogge.

Bietencysteaaltjes

Op alle grondsoorten. Veroorzaken opbrengst- en kwaliteitsderving.

✓ Veilige groenbemesters:	X Niet veilige groenbemesters:
Resistente bladrammenas (o.a. Doublet Plus) en resistente gele mosterd (<i>Saloon Plus</i>).	Klavers, wikkens en bladkool

Stengelaaltje (*ditylenchus dipsaci*)

Op alle grondsoorten. Schade in onder andere aardappelen, uien, suikerbieten, maïs, tulpen en groenten.

✓ Veilige groenbemesters:	X Niet veilige groenbemesters:
Italiaans en Engels raaigras.	Gele mosterd, klavers, luzerne, Japanse haver en niger.

Enkelvoudig of een mengsel?

Groenbemester kunnen ziekten en plagen verhelpen/reducen, maar ook vermeerderen bij verkeerde keuzes.

Bij de keuze voor een groenbemester is het daarom belangrijk om te weten welke aaltjes een probleem vormen op uw perceel.

Wanneer er schadelijke-aaltjes op uw perceel zijn aangetroffen let dan goed op bij het zaaien van mengsels. Veel mengsels bevatten waardplanten waardoor soorten binnen het mengsel elkaar tegen kunnen werken in de bestrijding van aaltjes.

Mengsels kunnen anderzijds een positieve bijdrage leveren aan bodemdiversiteit en de slagingskans van de groenbemesterteelt vergroten.

Losse componenten

Wilt u een andere groenbemester zaaien of zelf een mengsel samenstellen?

Vraag dan naar onze enkelvoudige groenbemesters:

o.a. klavers, bladrammenas, gele mosterd, wikke, grassen, rogge en haver.

Poldergraan heeft ook een breed assortiment biologische groenbemesters.

Kijk op www.poldergraan.nl voor het aanbod of neem contact op met één van onze adviseurs.

MET PASSIE VOOR GEWASSEN

Zaaien en telen

Zaaibed

Een goede grondbewerking is belangrijk voor de teelt van een groenbemester. Zorg ervoor dat de grond voldoende is losgetrokken en maak een fijn zaaibed. Voldoende grondwerking is daarnaast belangrijk om hinder van bodemherbicides te voorkomen.

Zaaidiepte

Zaai waar het bodemvocht zich bevindt.

Stikstofgift

Stikstofbemesting is belangrijk voor een goede ontwikkeling van de groenbemester en kan zowel in de vorm van kunstmest als in de vorm van organische mest worden gegeven. Wanneer het stro verhaakseld is, verhoog dan de N-gift (*ca. 7 kg N per ton stro*).

Groenbemester onderhoud

Gedurende het groeiseizoen is het belangrijk dat groenbemesters geen zaad vormen en daarmee voor opslag in de volgende teelt zorgen. Het is daarom belangrijk om tijdig te maaien/klepelen. Met name bij bladrammenas, gele mosterd en Japanse haver. Let op, bladrammenas groeit na maaien/klepelen weer verder (*hergroei*).

Voor een goede werking op aaltjes is het belangrijk dat de groenbemester goed tot ontwikkeling komt.

Groenbemester onderwerken

Voor het bodemleven, onkruidonderdrukking en waterberging is het belangrijk om de grond zo lang mogelijk groen te houden. Groenbemesters met veel massa voor het onderwerken (*bv ploegen of NKG*) eerst klepelen of maaien.

Wet- en regelgeving

Groenbemesters en het GLB

Om te voldoen aan de vergroeningseis van 5% ecologische aandachtsgebied (EA) kunt u er voor kiezen om een groenbemester/vanggewas te zaaien (wegingsfactor 0,3). Wegingsfactor 0,3 betekent dat 1 hectare vanggewas meetelt voor 0,3 hectare EA.

Vanggewassen die meetellen voor de vergroeningseisen zijn in 3 categorieën ingedeeld:

Categorie 1: Vanggewassen Algemeen (van toepassing op de meeste groenbemesters!)

Categorie 2: Vanggewassen Aaltjesbestrijding

Categorie 3: Vanggewassen Onderzaai van gras of vlinderbloemige

Zie onderstaande schema voor de eisen/voorwaarden die per categorie worden gesteld.

	Vanggewas Algemeen (categorie 1) (o.a. Doublet Plus, Saloon Plus, Humusmix, Terralife Solarigol, Nemaredux, Orgamax)	Vanggewas Aaltjesbestrijding (categorie 2) (o.a. Japane haver, Tagetes, Zwaardherik)	Vanggewas Onderzaai (categorie 3) (Gras: o.a. Engels raaigras, Italiaans raaigras, Proterra Vlinderbloemige: o.a. Witte klaver, rode klaver, erwten, lupine)
Wegingsfactor	0,3	0,3	0,3
Samenstelling/ mengsel	Mengsel van min. 2 toegestane soorten inzaaien	Mengsel van min. 2 toegestane soorten inzaaien. Elke soort moet min. 3% van het totale gewicht van het mengsel uitmaken	Gras of vlinderbloemige als onderzaai hoofddeelt (<i>alle soorten gras en vlinder- bloemige zijn toegestaan</i>)
Inzaaidatum	Inzaaien na oogsten hoofddeelt en na 15 juli en uiterlijk 15 oktober	Uiterlijk 15 oktober	Gelijktijdig met inzaai hoofddeelt. Bij wintergewassen kan onderzaai apart worden ingezaaid voor 15 mei. Oogst hoofddeelt uiterlijk 15 oktober
Duur	Min. 8 weken op het land	Min. 8 weken op het land	Min. 8 weken op het land, tenzij er binnen 8 weken een nieuwe hoofddeelt wordt gezaaid
Zaazaad (kg/ha)	Minimaal 75% van in de CSAR rassenlijst aanbevolen zaazaad hoeveelheid		
Meststoffen	V Toegestaan	V Toegestaan	V Toegestaan
Gewasbescherming	X Niet toegestaan vanaf oogst hoofdgewas en t/m 8 wekenperiode	X Niet toegestaan vanaf oogst hoofdgewas en t/m 8 wekenperiode	X Niet toegestaan gedurende 8 weken na oogst hoofdgewas, of tot inzaai volgende hoofddeelt
Maaien/beweiden	V/X Begrazen of maaien mag in 8 weken- periode alleen als er voldoende bedekking overblijft van het vanggewas (zie lijst RVO).	X Begrazen, maaien/klepelen of andere activiteiten die het gewas kunnen beschadigen zijn niet toegestaan.	V/X Begrazen of maaien mag in 8 weken- periode alleen als er voldoende bedekking overblijft van het vanggewas (zie lijst RVO).
Bewijs	Aankoopbewijzen en etiketten van het zaazaad 5 jaar bewaren in uw administratie		
Registratie inzaai/ oogstdatum	Wijkt inzaaidatum af van de datum opgegeven bij Gecombineerde Opgave (GO): Eerder: Zaait u eerder, geef de wijziging dan uiterlijk door op de dag van inzaai. Later: Zaait u later, meld dan de werkelijke inzaaidatum uiterlijk op de dag dat u aanvankelijk als inzaai moment had opgegeven.		Wijkt de oogstdatum af van GO: Eerder: Oogst u eerder, geef de wijziging dan uiterlijk door op de dag van oogst. Later: Oogst u later, meld de werkelijke oogstdatum uiterlijk op de dag dat u aanvankelijk als oogst moment had opgegeven.

Stikstofgebruiksnormen

Bij de teelt van een groenbemester heeft u recht op extra stikstofruimte. Onderstaand de normen en voorwaarden.

Gebruiksnormen groenbemesters*

	Klei	Zand (wettelijk zand)
Niet-vlinderbloemig	60 kg/ha N	50 kg/ha N
Vlinderbloemig	30 kg/ha N	25 kg/ha N

* De normen gelden niet voor groenbemesters die aansluiten op maïs.

Voorwaarden klei: inzaaien voor 15 september (!Wijkt af van GLB!) en ploegen nadat de groenbemester aantoonbaar min. 8 weken is geteeld.

Voorwaarden zand*: inzaaien voor 15 september (!Wijkt af van GLB!) en ploegen na 1 december.

*Zand- en lössgrond: Teelt u de groenbemester na graan, koolzaad, zomerpeen, blauwmaanzaad, karwij en vlas? Dan mag u rekenen met de stikstofgebruiksnorm van 100%. Teelt u de groenbemester na een ander gewas? Dan mag u voor de groenbemester op bouwland op zand- en lössgrond maar 50% van de stikstofgebruiksnorm gebruiken.

Poldergraan B.V. besteedt de uiterste zorg aan deze publicatie. Onze adviezen zijn gebaseerd op de meest actuele en betrouwbare informatie. Op al onze adviezen zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 66392616 en zijn te raadplegen op www.poldergraan.nl/algemenevoorwaarden. In deze algemene voorwaarden is een beperking van de aansprakelijkheid opgenomen. Indien u besluit het advies uit te voeren verklaart u zich akkoord met de inhoud van deze algemene voorwaarden. Poldergraan B.V. is verder niet aansprakelijk voor de schade die ontstaat door het uitvoeren van een advies, wanneer dit schadelijk gevolg op dit moment nog niet bekend was. Zet- en drukfouten voorbehouden.

MET PASSIE VOOR GEWASSEN

Mengsels en zelf samenstellen

Om te voldoen aan de gestelde eisen zijn er mengsels gemaakt met een speciaal NAK-label die voldoen aan de GLB-eisen.

Zelf mengen van losse componenten is ook toegestaan, zorg hierbij voor een juiste administratie van labels en aankoopbewijzen.

Eigen zaazaad niet toegestaan voor EA

Het gebruik van eigen zaazaad voor de EA (Ecologisch Aandachtsgebied) is niet toegestaan.

Contact

"We helpen u graag bij de keuze van uw groenbemester!"

Jarco Pars
Akkerbouw/veehouderij
06-20808438
jarco@poldergraan.nl

Gert Jan Bonestroom
Akkerbouw/graaanhandel
06-20599025
gertjan@poldergraan.nl

POLDERGRAAN B.V.

BEZOEK:

Noorderbaan 91
8256 PP Biddinghuizen
Telefoon: 0321 745008
info@poldergraan.nl

POST:

Postbus 8
9076 ZN St. Annaparochie